

Herning
Kommune

Tillæg til
§ 12 MILJØGODKENDELSE
af svinebedrift
Visgårdvej 3, 7400 Herning

Registreringsblad

Titel:	Tillæg til § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Visgård, Visgårdvej 3, 7400 Herning
Dato for ikrafttrædelse:	30. september
Bedriftens navn:	Visgård
CVR-nr:	14529748
CHR-nr:	74116
Ejendomsnummer:	6570158089
Matr. nr.	matr. nr. 2a Eggersgård, Sinding.
Adresse:	Visgårdvej 3, 7400 Herning
Bedrifts ejer og Ansøger:	Anne Marie & Leif Nørgaard, Visgårdvej 3, 7400 Herning, tlf.: 97136314 / 25396425, e-mail: visgaard@hkcpost.dk
Konsulent:	Michael Lyngø Kær, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, tlf.: 70151200 / 40214057, e-mail: mlk@srvest.dk
Tilsynsmyndighed:	Herning Kommune
Rådgiver:	Orbicon Leif Hansen: Karina Kroustrup, KS: Peter Nygaard
Kontrolleret af:	Christina Thorslev Petersen

Ikke-teknisk resumé

Dette er en tillægsgodkendelse til § 12 miljøgodkendelse på Visgårdvej 3, Herning som Herning Kommune har meddelt Anne Marie og Leif Nørgaard i 2008. § 12 godkendelsen omfattede tilladelse til opførelse af nye staldbygninger og ændring af produktionen på bedriften, Visgårdvej 3, 7400 Herning.

Ansøgningen vedrørte ændring af produktionen fra 245,77 dyreenheder svin til 249,97 dyreenheder svin med 1.003 stipladser til søer.

Omlægningen er dels sket i eksisterende stalde, der er blevet ombygget til formålet og dels i ny løbe- / drægtighedsstald og ny farestald. Desuden blev der etableret en ny gyllebeholder.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 3 km NØ for Vildbjerg, ca. 2,8 km SSØ for Aulum og ca. 1,9 km NV for Sinding, der er de nærmeste byzoner i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Ljørring, der ligger ca. 1.650 meter NNV for ejendommen.

Tillægsgodkendelse

Med denne tillægsgodkendelse ændres virkemiddel for kravet om ammoniakreduktion, således at ejendommens 3 gylletanke overdækkes i stedet for, at etablere køling af gyllen i "ny" drægtighedsstald. Endvidere vil der ske type 2 korrektion ved soholdet.

Ejendommens dyrehold forbliver uændret. Pga. ændringer i beregningen af DE svarer 955 årssøer, 800 smågrise (7,2-30 kg) og 795 slagtesvin (30-102 kg) i dag til 246,20 DE. Det maksimalt tilladte antal stipladser er 1.348.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger, meddeler Herning Kommune tillæg til ejendommens § 12 godkendelse på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Klagevejledning og offentliggørelse	6
Generelle vilkår	8
Drift og indretning	8
Vilkår for anlæg	8
Ammoniakreducerende miljøteknolog i - anlæg	8
Fodring	8
Vilkår som ophæves	10
Fra miljøgodkendelse af 16. december 2008	10
Herning Kommunes samlede vurdering	11
Miljøteknisk beskrivelse	20
Bilag 1: Oversigtsplan over ejendom	22
Bilag 2: Forudsætninger for type 2 korrektioner	23

Indledning

Anne Marie & Leif Nørgaard har ansøgt om et tillæg til § 12 godkendelse jf. Husdyrbrugloven¹ af bedriften beliggende på adressen, Visgårdvej 3, 7400 Herning.

Før første udvidelse var dyreholdet:

- sohold med produktion af smågrise, ungsvin og slagtesvin.

Svarende til 245,77 dyreenheder (DE) efter da gældende DE beregning).

Godkendt dyrehold 16. december 2008 (IT-ansøgning, skema 4589):

- 955 søer (1.003 stipladser),
- 800 smågrise, 7,2-30 kg (125 stipladser),
- 795 slagtesvin, 30-102 kg (220 stipladser).

Svarende til 249,97 DE efter da gældende DE beregning).

Ved meddelelse af dette tillæg (IT-ansøgning, skema 10546) vil dyreholdet bestå af:

- 955 søer (1.003 stipladser),
- 800 smågrise, 7,2-30 kg (125 stipladser),
- 795 slagtesvin, 30-102 kg (220 stipladser).

Svarende i dag til 246,20 DE.

Med denne tillægsgodkendelse ændres virkemiddel for kravet om ammoniakreduktion, således at gylletankene overdækkes i stedet for køling af gyllen i drægtighedsstald samt ved brug af type 2 korrektion ved soholdet.

Det blev i 2007 godkendt, at udvidelsen kunne etableres i stalde, der ombygges til formålet og dels i en ny løbe- / drægtighedsstald og i en ny farestald. Desuden blev der etableret en ny gyllebeholder.

Den ansøgte ændring skal, jf. Husdyrbruglovens § 26, stk. 2, vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Idet bedriften er tidligere miljøgodkendt af Herning Kommune med miljøgodkendelse af 16. december 2008 efter husdyrbruglovens § 12, skal det nu ansøgte vurderes ift. den drift, der var gældende før godkendelsen af 16. december 2008. Da der udelukkende sker ændring af anvendt virkemiddel, er der indsendt kun én ansøgning. Ansøgningen belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser, der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og

ansøgt drift – dvs. med nudrift indtastet som ved miljøgodkendelse af 16. december 2008.

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på ansøgningsskema 10546, således også vurderingen vedrørende overholdelse af det generelle ammoniakkrav, som for første udvidelse var 15 % og for nuværende ændring er på 20 %.

I forhold til den tidligere meddelte miljøgodkendelse er forudsætningerne for de miljømæssige vurderinger ikke ændret, idet eneste ændring mellem det hidtil godkendte anlæg og det ansøgte projekt er udskiftning af et virkemiddel, nemlig at gylletankene overdækkes i stedet for, at der etableres køling af gyllen i drægtighedsstalden. Der ændres ikke på sammensætningen af dyreholdet.

Miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008 tilføjes derfor ændringer ved meddelelse af dette tillæg. Dette tillæg træder i kraft den dato det meddeles.

Tillægget udarbejdes af Herning Kommune med bistand fra Orbicon | Leif Hansen.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med bemærkninger og begrundelser for vilkårene. Derefter følger Herning Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af det ansøgte projekt og endelig følger relevante bilag.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Opstartsmøde med ansøger og dennes konsulent den 20. januar 2010.
- Ansøgningsskema 10546 med bilag af 10-09-2009, version 6 (genindsendt 30-12-2008, genberegnet 24-08-2010).
- Supplerende oplysninger, mails og notater.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrbrugloven med tilhørende Bekendtgørelse², samt Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lbk. nr. 1486 af 4/12/2009)

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31/3/2009

Derudover er der foretaget en vurdering af ansøgningen jf. reglerne i Habitatbekendtgørelsen³. Jf. denne skal kommunen, før der træffes afgørelse til et husdyrbrug, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Internationalt Naturbeskyttelsesområde væsentligt.

Da der tidligere er meddelt en miljøgodkendelse over IPPC grænsen og da ansøgte ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet, skal ansøgningen ikke i foroffentlighed jf. Husdyrbruglovens § 55. Udkast til tillæg til miljøgodkendelse har været i nabohøring fra d. 7.september til den 29.september. Der er ikke indkommet kommentarer til udkast til miljøgodkendelse.

Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau, afskæringskriterier

Godkendelsen er vurderet i henhold til Husdyrbruglovens og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer, afskæringskriterier samt i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴, Skov- og Naturstyrelsens Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt Habitatbekendtgørelsen.

Husdyrbrugloven beskriver 4 beskyttelsesniveauer eller afskæringskriterier, nemlig:

1. Ammoniak

- Det generelle ammoniakkrav
- Det individuelle ammoniakkrav - Maksimal merbelastning af særlige naturområder (§ 7)

Det generelle ammoniakkrav er opfyldt ved overdækning af ejendommens tre gylletanke. Ift. den tidligere meddelte miljøgodkendelse stiger den samlede emission med 25 kg N/år. For at sikre, at der med dette tillæg ikke sker en stigning i ammoniakemissionen er der yderligere foretaget foderkorrektions hos soholdet. Dette medfører, at den samlede ammoniakemission ender på et niveau 3,12 kg N/år lavere end det godkendte med miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008.

2. Lugt

- Nabo
- Samlet bebyggelse
- Byzone

Lugtkravene er overholdt. Da der ikke er ændringer i dyreholdet, er lugtberegningen ligeledes uændret ift. miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008.

3. Fosfor

- Natura 2000 områder overbelastet med fosfor
- Lavbund

• Lerjord

Ansøgningen er indtastet uden arealer. Indholdet af fosfor i husdyrgødningen vil være uændret. I værste fald vil udvaskningen ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008, nemlig med et P-overskud på 13,5 kg P/ha/år mod et krav på maksimum 14,2 kg P/ha/år.

4. Nitrat

- Overfladevand (nitratklasser 1-3)
- Grundvand (nitratfølsomme indvindingsområder)

Ansøgningen er indtastet uden arealer. Det skyldes, at det totale kvælstofindhold i husdyrgødningen er faldende, idet der fremover anvendes type 2 foderkorrektions for kvælstof. Udvasningen vil ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008, nemlig 83,40 kg N/ha ved DEmax på 1,4 DE/ha og uændret ved DEreel på 1,39 DE/ha.

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune hermed tillæg til godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er Herning Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (f.eks. Byggeloven, Planloven, m.v. samt afledning af spildevand og overfladevand efter Miljøloven) skal søges separat og der skal bl.a. indhentes byggemøde inden evt. byggeri må igangsættes.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Der følger med meddelelse af dette tillæg en 8 års retsbeskyttelsesperiode for de hermed meddelte nye vilkår. Jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug skal godkendelser regelmæssigt mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2018.

³ Bekendtgørelse nr 408 af 01/05/2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
⁴ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006 med senere ændringer

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrbrugloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 3. november 2010, påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84-87. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Herning Folkeblad den 6. oktober 2010.

Godkendelsen kan påklages i overensstemmelse med reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kapitel 7.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Herning Kommune, Torvet, 7400 Herning eller pr. mail til landbrugsgruppen@herning.dk, som videresender klagen med sagens akter. Herning Kommune skal have evt. klage senest den 3. november 2010, indenfor rådhusets kontortid.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor tillægget på eget ansvar kan udnyttes, før klagefristen er udløbet, hvilket er i henhold til Husdyrbruglovens § 81, stk. 1. Undtaget fra dette er dog, hvis tillægget indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige værdier samt/eller vilkår om etablering af byggeri udenfor bygningsfeltet, ikke-erhvervsmæssig nødvendigt byggeri), hvilket er i henhold til Husdyrbruglovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Christina Thorslev Petersen
Biolog

Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende (høring):

- Ansøger: Anne Marie & Leif Nørgaard, Visgårdvej 3, 7400 Herning, e-mail: visgaard@hkcpst.dk
- Konsulent: Michael Lyngø Kær, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail: mlk@srvest.dk
- Naboer, (fundet ud fra konsekvensområdet, beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen, konsekvensområde er 531 meter:
  - Bjarne Hoffmann Kroghøjvej 4 7400 Herning
  - Bent Jørgensen Romvigvej 14 7490 Aulum
  - Henrik Vibe Visgårdvej 4 7400 Herning
  - Sigfred Bach Visgårdvej 7 7400 Herning

Orienteret om meddelelse af denne godkendelse er:

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 84:

- Ejere: Anne Marie & Leif Nørgaard, Visgårdvej 3, 7400 Herning
- Miljøministeren: Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Enhver med væsentlig individuel interesse:
  - Bjarne Hoffmann Kroghøjvej 4 7400 Herning
  - Bent Jørgensen Romvigvej 14 7490 Aulum
  - Henrik Vibe Visgårdvej 4 7400 Herning
  - Sigfred Bach Visgårdvej 7 7400 Herning

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia E-post: mail@dkfisk.dk behøver ikke at få tilsendt høringer vedr. miljøgodkendelser af bestående svineproduktioner eller udvidelser af samme.)
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Herning, Bent Rasmussen, Vardevej 23, 6933 Kibæk. E-post: herning@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Lokalafd. E-post: leif.poulsen@tele2adsl.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. E-post: bent.odgaard@geo.au.dk

Klageberettigede i henhold til Husdyrbruglovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. E-post: fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: info@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, 1307 København K. E-post: dbotf@mail.tele.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Andre:

- Konsulent: Michael Lyngø Kær, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, e-mail: mlk@srvest.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland, E-post: midtjylland@sns.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@heningmuseum.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Tillægget til miljøgodkendelsen træder i kraft den dato det meddeles. Hvor intet andet er nævnt, skal vilkårene være opfyldt ved tillæggets ibrugtagning. Tillægget bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden 16. december 2010.
2. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for dette tillæg, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå heraf.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af tillægget på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med de stillede vilkår.

Vilkår for anlæg

Ammoniakreducerende miljøteknolog i - anlæg

4. Der skal etableres fast overdækning (betonlåg eller telt-overdækning) på ejendommens tre gyllebeholdere, dvs. IT-ansøgningens lager 1.1.10, lager 1.1.11, og lager 1.1.12.
5. Fristen for at overdækningen skal være fuldført er den senest den 1. april 2011.

Fodring

6. Type 2 korrektion for årssøer for kvælstof må højst være 0,9914 beregnet ud fra formel i bilag 2.
7. Samtlige husdyr i den pågældende dyregruppe og i det pågældende staldsystem på hele ejendommen skal leve op til ovennævnte kvælstofkrav.

Dokumentation herfor skal mindst dække en sammenhæn-

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det forudsættes at bedriften indrettes og drives i overensstemmelse med det i sagen forelagte. Oversigt over indretning fremgår af bilag 1.

Tillægget bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden den 16. december 2010. Med "udnyttet" menes, at den ansøgte ændring af virkemiddel er etableret. Hvis projektet ikke igangsættes inden den 16. december 2010, er det en naturlig følge af vilkår 2, at tillægget bortfalder, idet grundlaget herfor derved er bortfaldet.

Baggrunden herfor er, at det er en forudsætning for udvidelse af dyreholdet, meddelt tilladelse til i miljøgodkendelse af den 16. december 2008, at der kræves overholdelse af Husdyrbruglovens 4 afsæringskriterier, herunder overholdelse af ammoniakkrav. Dette kan udelukkende overholdes ved enten de ændringer, der følger af dette tillæg eller ved, overholdelse af den allerede meddelte godkendelse.

Hvis projektet derimod iværksættes (overdækning af ejendommens 3 gyllebeholdere) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

Miljøteknisk vurdering

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 20 % reduktion (2008) af NH₃ tab fra stald og lager opfyldes ved at overdække ejendommens tre gyllebeholdere.

En fast overdækning af ejendommens gyllebeholdere reducere ammoniaktabet. I forhold til gyllebeholder med flydelag vil overdækning med betonlåg eller teltoverdækning, medføre en reduktion på 50 %.

-Fodring

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt ind- og af-

gende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar (jf. plantedirektoratets regler⁵) det efterfølgende år. Det kan f.eks. være effektivitetskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller afregninger fra slagteri eller lignende.

gangsvægt / alder eller ydelse.

Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor sat vilkår til niveauet for type 2 korrektionen. Ansøgningens forudsætning for aktuel fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 2. Korrektionen af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

I forbindelse med ansøgning om ændret ammoniakreducerende vilkår, har det været et ønske ikke at indtastet ejendommens udspretningsarealer i IT-ansøgningssystemet. Det har således været vurderet, hvorvidt dette var nødvendigt.

Ved indtastning af den ansøgte ændring, fra gyllekøling i drægtighedsstald til overdækning af gyllebeholdere viste, at den samlede ammoniakemission stiger med 25 kg N/år ift. niveauet i miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008. Da ammoniakemissionen stiger, kan det udelukkes, at udvaskningen af N og P øges med den ansøgte ændring. I værste fald vil udvaskningen ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008. Derfor har Herning Kommune vurderet, at ejendommens arealer ikke behøver at indgå i IT-ansøgningen, hvilket de heller ikke gør.

For at sikre, at den samlede ammoniakemission ikke fastlåses på et højere niveau, end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008 er det aftalt, at der desuden skal ske type 2 korrektion, hvorfor ansøgte er med foderkorrektion for soholdet. Således er den samlede ammoniakemission 3.455,59 kg N/år ved ansøgt drift mod 3.458,71 kg N/år og således 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008.

Der skal på bedriften være fokus på at der sker en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Herning Kommune betragter dette som BAT.

⁵ Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008/09, s 21.

Vilkår som ophæves

Fra miljøgodkendelse af 16. december 2008

Ammoniakreducerende miljøteknologi

19. Der skal etableres gyllekølingsanlæg i den nye drægtighedsstald (stald 8). Effekten af varmepumperne skal være 20,4 kwatt.
20. Det etablerede gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne skal være i drift året rundt (8760 timer).
21. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug og kw forbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden
22. Den månedlige driftstid og kw forbrug skal indføres i driftsjournalen.

Miljøteknisk vurdering

- Vilkår som ophæves

De pågældende vilkår, som meddelt ved miljøgodkendelse af 16. december 2008, ophæves i forbindelse med meddelelse af dette tillæg, da de ikke længere er relevante, fordi der med dette tillæg meddeles tilladelse til, at ændre virkemidlet for overholdelse af ammoniakkrav, således, at ejendommens to gylletankene overdækkes med fast overdækning i stedet for at etablere køling af gyllen i drægtighedsstald.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at tillægget til miljøgodkendelse, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse, at:

- ændringen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlig gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.
- endvidere overholder ændringen husdyrlovgivningens fastlagte afskæringskriterier.

Derfor meddeler Herning Kommune tillæg til miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Der meddeles tillæg til at ændre virkemiddel for kravet om ammoniakreduktion således, at gylletankene overdækkes i stedet for at etablere køling af gyllen i drægtighedsstald. Ejendommens dyrehold forbliver uændret med det ansøgte. Pga. ændringer i beregningen af DE svarer 955 årssøer, 800 smågrise (7,2-30 kg) og 795 slagtesvin (30-102 kg) i dag til 246,20 DE. Det maksimalt tilladte antal stipladser er 1.348. Det er antallet af dyr der angiver den tilladelige produktions størrelse. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Der sker ikke ændringer i ejendommens jordtilliggende, hvorved der forsat kan udsprede husdyrgødning på egne, forpagtede (267,34 ha) og gylleaftalearealer (22,41 ha). Disse arealer er godkendt ved miljøgodkendelse af 16. december 2008.

Kommentarer til ændringen

Da der tidligere er meddelt en miljøgodkendelse over IPPC grænsen og da ansøgte ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet, har ansøgningen ikke været i foroffentlighed jf. Husdyrbruglovens § 55.

Udkast til tillæg til miljøgodkendelse har været i nabohøring fra d. 7. september til den 29. september.

I høringen er der ikke kommet bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse.

Udtalelse fra andre myndigheder

Da anlægget ligger ca. 7,6 km fra Holstebro Kommune har det ikke været relevant, at indhente udtalelse fra nabokommuner.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (placering, lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- BAT- bedste tilgængelige teknik.
- Energi og ressourcer
- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Tillægget bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden den 16. december 2010. Med "udnyttet" menes, at den ansøgte ændring af virkemiddel er etableret. Hvis projektet ikke igangsættes inden den 16. december 2010, er det en naturlig følge af vilkår 2, at tillægget bortfalder, idet grundlaget herfor derved er bortfaldet.

Baggrunden herfor er, at det er en forudsætning for udvidelse af dyreholdet, meddelt tilladelse til i miljøgodkendelse af den 16. december 2008, at der kræves overholdelse af Husdyrbruglovens 4 afskæringskriterier, herunder overholdelse af ammoniakkrav. Dette kan udelukkende overholdes ved enten de ændringer, der følger af dette tillæg eller ved, overholdelse af den allerede meddelte godkendelse.

Hvis projektet derimod iværksættes (overdækning af ejendommens tre gyllebeholdere) betragtes projektet som iværksat, og vilkårene træder i kraft.

- *tidsplan for udbygningen*

Ændringen sættes i gang, så snart sagsbehandlingen er afsluttet og tillægget er meddelt.

Varetagelse af hensyn til landskab

Godkendelsesordningen gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 3 km NØ for Vildbjerg, ca. 2,8 km SSØ for Aulum og ca. 1,9 km NV for Sinding, der er den nærmeste byzone i området. Nærmeste bymæssige bebyggelse er Ljørring, der ligger ca. 1650 m NV for ejendommen.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse.

Ændringen sker indenfor eksisterende bygningsmasse.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af overdækning af ejendommens 3 gyllebeholdere.

Kommunen vurderer således, at det samlede bygningsanlæg – efter ændringen – stadig vil fremstå som en driftsmæssig enhed og vurderes erhvervmæssigt nødvendig for ejendommens drift. Der kræves således ikke tilladelse efter § 22 i Husdyrbrugloven (dvs. tilladelse til byggeri uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer og/eller ikke erhvervmæssigt nødvendigt byggeri.)

Naboer – placering, – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

Generelt i forhold til naboer kan det oplyses at kommunen aldrig har modtaget klager over lugt, støv og støj fra ejendommen.

Nærmeste nabo er Visgårdvej 4, som ligger ca. 487 meter VSV for nærmeste staldafsnit (stald 1.1.7). Jf. lovens § 6 må der ikke udvides indenfor 50 m af alle nabobeboelser, hvilket dermed er overholdt. Denne nabo er en nabo uden landbrugspligt og indgår derfor ift. lugtberegningen.

- *kumulativ effekt*

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ikke andre ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter af naboejendommen eller indenfor 300 meter ift. samlet bebyggelse og byzone.

- *lugt*

Da der ikke sker ændringer i dyreholdet, ændres lugtberegningen heller ikke. Men da den ansøgte ændring vedrører overdækning af ejendommens gyllebeholdere kan dette medføre, at lugtopfattelsen ændres, hvorfor der foretages vurdering ift. lugt.

Ift. den eksisterende drift, så har man ikke kunne dokumentere nogen lugtmæssig effekt fra drægtighedsstalde med delvist fast gulv og køling af kanalbund med linespil, hvilket er undersøgt under danske forhold.

Beregningsen er iht. IT-ansøgningskema 4589, version 6.

Geneafstande (i meter) fra ejendommen ved ansøgte projekt er beregnet som følger:

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand (meter)
Byzone	FMK	398,82 m
Samlet Bebyggelse	FMK	224,19 m
Enkelt bolig	FMK	126,12 m
Konsekvensområde	FMK	530,95 m

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug og ikke ejet af ansøger, Visgårdvej 4, som ligger ca. 487 meter VSV for nærmeste staldafsnit (stald 1.1.7). Den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 126 meter.

Ejendommen ligger ca. 3 km NØ for Vildbjerg, ca. 2,8 km SSØ for Aulum og ca. 1,9 km NV for Sinding, der er de nærmeste byzoner i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Ljørring, der ligger ca. 1.650 meter NNV for ejendommen. For alle områder er genekriteriet overholdt, da den ukorrigerede geneafstand er kortere end afstanden til områderne.

Konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 531 meter jf. IT-regneark, skema 4589, version 6, 1.54a_uden_DE.

Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Det vurderes samlet, at der med de ændringer, der følger af tillægget ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboejendomme, samlet bebyggelse og byzone, da genekriterierne er overholdte. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Det må dog forventes at beboelser indenfor konsekvensområdet på ca. 531 meter vil kunne opleve en ændret lugt, men jf. beregnet lugtgeneafstand overholdes de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt, hvorfor det vurderes, at den evt. ændrede lugtopfattelse ikke vil være væsentlig generende.

- Støj, fluer / skadedyr, støv, lys, affald og transport

Det ansøgte vil ikke betyde en ændring ift. støj, fluer / skadedyr, støv, lys, affald eller transport. Det vurderes således, at det ikke er relevant at stille flere eller fornyet vilkår for disse områder. Ligeledes vurderes, at det ikke er nødvendigt at slette vilkår i den eksisterende godkendelse.

På den baggrund vurderer Herning Kommune, at de ovennævnte forhold ikke indebære væsentlige gener for omkringboende.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Hensigten i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi.

Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Endvidere skal virksomheden og kommunen i forbindelse med godkendelse foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug). Virksomheden benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om dette tillæg er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger, som følger af dette tillæg til miljøgodkendelse.

- Foder

Når det gælder svinebrug mht. foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik.

At der anvendes de bedste foderblandinger til effektivisering af fodringen og minimering af udskillelsen af næringsstoffer anses som BAT. Der er stillet vilkår om, at der på bedriften så vidt muligt skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Herning Kommune betragter dette som BAT.

På ejendommen anvendes der type 2 korrektion af foderet til soholdet. Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor sat vilkår til niveauet for type korrektionen.

Benzoesyre i foderet er fravalgt, da det primært er anvendeligt til slagtesvin.

Herning Kommune har vurderet, at med de iværksatte tiltag, indenfor fodring og de stillede vilkår, lever projektet op til kravet om BAT.

- Staldindretning

Det fremgår af forarbejderne til Husdyrbrugsloven, at kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Dette tillæg vedrører ændring af indretningen af drægtighedsstalden således, at der ikke længere sker køling af gyllen heri. Stalden er indrettet med løsgående søer på spaltegulv. Denne indretning svarer til det tidligere BAT-byggeblad, Gr.nr. 106.04-51, nuværende Teknologiblade vedrørende "Køling af gyllen i svinestalde", oprettet 19.05.2009.

Gyllekøling medfører en reduktion i ammoniakemissionen fra stald afhængigt af dyrekategori, stalddtype og køleeffekt. Som følge af et højere kvælstofindhold i gyllen ab stald forøges ammoniakemissionen fra lager og udbringning af gylle fra stalde med gyllekøling. Netto vil der dog stadigvæk være et højere kvælstofindhold i gyllen efter udbringning.

Herning Kommunes BAT niveau for søer i løbe/drægtighedsstalde er sat til delvist spaltegulv med gyllekøling (10 % effekt). Herudover er Herning Kommunes BAT niveau fastsat til 3.458,71 kg N/år svarende til, hvad der er meddelt tilladelse til ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008.

Ændringen af staldindretningen vil således betyde, at indretningen ikke betragtes som BAT, idet ammoniakemissionen fra den valgte stalddtype uden gyllekøling er 12 %. I stedet for overdækkes ejendommens tre gyllebeholdere med fast overdækning.

Den samlede ammoniakemission stiger dog alligevel med 25 kg N/år ift. niveauet i miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008. For at sikre, at den samlede ammoniakemission ikke fastlåses på dette højere niveau, end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008, foretages yderligere:

- Type 2 korrektion ved soholdet.

Således er den samlede ammoniakemission 3.455,59 kg N/år ved ansøgt drift mod 3.458,71 kg N/år i den tidligere meddelte godkendelse og således 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008.

Drægtighedsstalden, som i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 er indrettet med gyllekøling, var på det tidspunkt en ny stald, der skulle etableres i forbindelse med udvidelse af dyreholdet.

Stalden er etableret i 2009 og har således en meget lang restlevetid. Det er vurderet, at det ikke er økonomisk proportionelt at kræve denne stald renoveret nu.

Der er således ikke sat vilkår til, hvornår stalden skal renoveres, da stalden er ny og tidligst skal renoveres efter næste revurdering af dette tillæg, som er senest om 8 år. Derfor vil vilkår for BAT i stalden blive behandlet i forbindelse med revurderingen.

Herning Kommune vurderer, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet. Denne vurdering bygger på, at der ikke er anvendt BAT stald, men at der som kompensation for fravalget er valgt at etablere overdækning på ejendommens tre gyllebeholdere samt at foretage type 2 korrektion ved soholdet.

Herning Kommune vurderer derfor, at niveauet for BAT er overholdt ved det ansøgte projekt.

- Opbevaring af husdyrgødning

BAT og godt landmandskab i forhold til opbevaring og udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- At man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholderkontrol hvert 10. år.
- At beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- At beholderen er etableret med fast overdækning eller alternativt flydelag og logbog

Der etableres fast overdækning på ejendommens tre gyllebeholdere. Jf. vilkår i eksisterende miljøgodkendelse skal beholderen tømmes en gang årligt og efterses for revner mv. Alle tre beholdere er desuden omfattet af ordningen for 10 års beholderkontrol.

Det vurderes at den beskrevne drift med de stillede vilkår lever op til BAT.

Der er fravalgt : Gylleseparation og Gyllelagune.

Herning Kommune vurderer sammenfattende, at der med ovennævnte til- og fravalg er taget de nødvendige forholdsregler under indtryk af økonomisk proportionalitet.

Grundvand

Anlæg:

Håndtering af gødning foregår som gylle. Der er i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om tilstrækkelig opbevaringskapacitet, hvilket er for at sikre, at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, og dermed mindst udvaskning til grundvandet.

Det er vurderet, at der med den ansøgte ændring ikke er behov for at stille yderligere vilkår for at sikre grundvandet.

Arealer:

I forbindelse med ansøgning om ændret ammoniakreducerende vilkår, har det været et ønske ikke at indtaste ejendommens udsprængningsarealer i IT-ansøgningssystemet. Det er således været vurderet, hvorvidt dette var nødvendigt. Og det er fundet, at dette ikke har været nødvendigt, jf. nedenfor.

Den oprindelige ansøgning vedrørte udelukkende udskiftning af virkemidlet gyllekøling i drægtighedsstald mod overdækning af ejendommens tre gyllebeholdere. Det medførte, at den samlede ammoniakemission i ansøgt drift var 3483,71 kg N/år mod 3.458,71 kg N/år i meddelt miljøgodkendelse af 16. december 2008.

Således betyder ændringen, at den samlede ammoniakemission stiger med 25 kg N/år ift. niveauet i miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008. Da ammoniakemissionen stiger kan det udelukkes, at udvaskningen af N og P øges ved den ansøgte ændring. I værste fald vil udvaskningen ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008. Derfor har Herning Kommune vurderet, at ejendommens arealer ikke behøver at indgå i IT-ansøgningen.

For at sikre, at den samlede ammoniakemission ikke fastlåses på et højere niveau, end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008 aftales det med ansøger, at der desuden skal ske type 2 korrektion, hvorfor den endelig ansøgning også indeholder dette virkemiddel, foderkorrektion for soholdet.

Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Da disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen er der derfor sat vilkår til niveauet for type 2 korrektionen. Ansøgningens forudsætning for aktuel fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 2. Korrektionen af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyr-gødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift, som der hermed meddeles tillæg til er således 3.455,59 kg N/år mod 3.458,71 kg N/år og dermed på et niveau, som er 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008.

Der er stillet vilkår om, at der på bedriften skal ske en løbende forbedring af fodereffektiviteten, således at N og P bedst muligt tilbageholdes samt ved fokus på bedst muligt foderblandinger til bedriftens dyrehold. Herning Kommune betragter dette som BAT.

Herning Kommune vurderer med baggrund i ovenstående, at der med de ændrede vilkår er sikret en tilstrækkelig beskyttelse af grundvandet under overholdelse af Husdyrbruglovens afskæringskriterier.

Overfladevand

- vandløb og søer, Marint opland

Ift. overfladevand medfører det ansøgte ikke ændringer, der har betydning herfor, hvorfor vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende på dette punkt.

Nitrat

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasserne 1-3, som er de kvælstof-følsomme områder i forhold til hav & fjord. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialet, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i oplandet og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Da det jf. vurderingen vedrørende grundvand, arealer kan udelukkes, at udvaskningen af N og P øges ved den ansøgte ændring, i værste fald, at udvaskningen vil ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008, vurderer Herning Kommune, at Husdyrbruglovens afskæringskriterie for nitrat er overholdt.

Herning Kommune vurderer således, at vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende på dette punkt.

Fosfor

Beskyttelsesniveauet for fosfor omfatter kun arealer i oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Kravet til fosforoverskuddet vil afhænge af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Hvis der efter gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget, stilles der ikke krav med hensyn til fosfor uanset bedriftens fosfortal. I øvrige tilfælde stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Da det jf. vurderingen vedrørende grundvand, arealer kan udelukkes, at udvaskningen af N og P øges ved den ansøgte ændring, i værste fald, at udvaskningen vil ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008, vurderer Herning Kommune, at Husdyrbruglovens afskæringskriterie for fosfor er overholdt.

Herning Kommune vurderer således, at vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende på dette punkt.

- Internationale naturbeskyttelsesområder - vandområder

Ift. de internationale naturbeskyttelsesområder så medfører det ansøgte ikke ændringer, der har betydning herfor, hvorfor vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende og tilstrækkelige for dette punkt.

Ovennævnte skal ses i lyste af, at den samlede ammoniakemission i ansøgt drift er 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008, dvs. alt andet lige vil medføre en lavere emission på de internationale naturbeskyttelsesområder.

- Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning.

Ejendommen overholder de generelle landbrugsregler og Husdyrbruglovens beskyttelsesniveauer, det vurderet, at udvidelsen ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i havområderne.

Natur

- Areal status

Ejendommen og driftsbygningerne ligger i et område, der i kommuneplanen primært er udpeget som jordbrugsområde. Nogle af arealerne sydøst for ejendommen ligger i et område udpeget som landskabsområde.

- Biologiske spredningskorridorer, beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder og beskyttede naturtyper

Ift. biologiske spredningskorridorer, beskyttede sten- og jorddiger, fredede fortidsminder og beskyttede naturtyper medfører det ansøgte ikke ændringer, der har betydning herfor.

Herning Kommune finder derfor, at vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 er fyldestgørende og tilstrækkelige for dette punkt.

- Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 natur), er taget det nødvendige hensyn til naturområder efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Anlæg:

Ved indtastning af den ansøgte ændring, fra gyllekøling i drægtighedsstald til overdækning af gyllebeholdere viste, at den samlede ammoniakemission stiger med 25 kg N/år ift. niveauet i miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008.

For at sikre, at den samlede ammoniakemission ikke fastlåses på et højere niveau, end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008 er det aftalt med ansøger, at der desuden skal ske type 2 korrektion, hvorfor ansøgte er med foderkorrektion for soholdet. Således er den samlede ammoniakemission 3.455,59 kg N/år ved ansøgt drift mod 3.458,71 kg N/år i miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008 mod 3483,71 kg N/år uden foderkorrektion.

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift er 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008, dvs. alt andet lige vil medføre en lavere emission på § 7 naturområderne.

Da der er tale om en ændring på et husdyrbrug med mere end 75 DE stilles der et generelt krav om 20 % reduktion (2008) af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Kravet opfyldes ved, at overdække ejendommens tre gyllebeholdere samt ved type 2 foderkorrektion.

En fast overdækning af ejendommens gyllebeholdere reducerer ammoniaktabet. I forhold til gyllebeholder med flydelag vil overdækning med betonlåg eller teltoverdækning, medføre en reduktion på 50 %.

Ved en såkaldt type 2 korrektion beregnes kvælstofindholdet ud fra de faktiske produktionsforhold på ejendommen i forhold til fodermængde og fodersammensætning samt ind- og afgangsvægt / alder eller ydelse.

Ved anvendelse af type 2 korrektion dokumenteres der en mindre udskillelse af kvælstof i husdyrgødningen, hvilket igen medfører en mindre ammoniakemission. Korrektionsmetoden er beskrevet i Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler.

Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor sat vilkår til niveauet for type korrektionen. Ansøgningens forudsætning for aktuel fodermængde, indhold af råprotein i foderet, antal fravænnede grise, samt indgangsvægt og afgangsvægt fremgår af bilag 2. Korrektionen af kvælstofindhold i husdyrgødning beregnes ud fra standardforudsætninger for husdyr-gødningsproduktion med udgangspunkt i 2005/2006.

Disse ændringer er en forudsætning for opfyldelse af kravene til reduktion af ammoniakemissionen og der er derfor også sat krav til disse forhold (type 2 korrektioner) og til dokumentation af dette.

- Kumulativ effekt

Da bedriften ligger mere en 1000 meter væk fra nærmeste § 7 område, er der ikke undersøgt for andre ejendomme med mere end 75 DE.

- Vurderinger på natur

Ift. § 7 og § 3 natur så medfører det ansøgte ikke ændringer, der har betydning herfor, hvorfor vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende og tilstrækkelige for dette punkt.

Ovennævnte skal ses i lyste af, at den samlede ammoniakemission i ansøgt drift er 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008, dvs. alt andet lige vil medføre en lavere emission disse naturtyper.

Arealer:

Da det jf. vurderingen vedrørende grundvand, arealer kan udelukkes, at udvaskningen af N og P øges ved den ansøgte ændring, i værste fald, at udvaskningen vil ligge på samme niveau som ved miljøgodkendelse meddelt den 16. december 2008, vurderer Herning Kommune, således, at vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende på dette punkt.

- Internationale naturbeskyttelsesområder – terrestrisk natur

Ift. de internationale naturbeskyttelsesområder så medfører det ansøgte ikke ændringer, der har betydning herfor, hvorfor vurderingen og tilhørende vilkår i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende og tilstrækkelige for dette punkt.

Ovennævnte skal ses i lyste af, at den samlede ammoniakemission i ansøgt drift er 3,12 kg N/år lavere end meddelt ved miljøgodkendelse af den 16. december 2008, dvs. alt andet lige vil medføre en marginalt lavere emission på de internationale naturbeskyttelsesområder.

Artsfredninger, rødlistearter og bilag IV-arter

Det ansøgte medfører ikke ændringer, der har betydning herfor, hvorfor vurderingen i miljøgodkendelse af den 16. december 2008 findes fyldestgørende og tilstrækkelige for dette punkt.

Det vurderes, at ændringen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gylletankene). Omvendt vurderes det, at lovlig håndtering af husdyrgødning indenfor udspretningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

Det er vurderet at det ikke er nødvendige at stille yderligere vilkår for at sikre ovennævnte arter.

Herning Kommune vurderer, at ændringen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Ændringen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplan/kommuneplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Herning Kommune har derfor samlet vurderet,

- At ændringen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, og

- At det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at ændringen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.⁶

Mangler i vurderingsgrundlaget

Tillægget og vurderingerne bygger på:

- Oplysninger, der er modtaget fra ansøger og dennes konsulent
- Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold
- Områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften
- Regionplan/kommuneplanens målsætninger og retningslinier, (Herning Kommuneplan 2009-2020)

Kommunen er opmærksom på, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i det betragtede område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Endvidere er kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. under løbende revision. Desuden er både beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for ændringen af produktionen på ejendommen uden for bufferområderne. Dette skyldes at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det kommunens opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges.

For Herning Kommunes samlede vurdering af ændringen på Visgårdvej 3 gælder, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

---

⁶ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Miljøteknisk beskrivelse

Følgende afsnit er baseret på oplysninger fra ansøger og angiver således, sammen med relevante kortbilag forudsætningerne for afgørelsen.

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Anne Marie & Leif Nørgaard
Adresse: Visgårdvej 3, 7400 Herning
Telefon: 97 13 63 14
Mobil: 25 39 64 25
e-mail: visgaard@hkcpost.dk

Opstart af anlægsarbejder: 2010
Byggeri forventes afsluttet: 2010
Driftsstart staldanlæg: 2010

Beskrivelse af datoerne

Ændringen sættes i gang, så snart sagsbehandlingen er afsluttet og tillægget er meddelt.

Ikke teknisk resume

Dette er en tillægsgodkendelse til § 12 miljøgodkendelse på Visgårdvej 3, Herning som Herning Kommune har meddelt Anne Marie og Leif Nørgaard i 2008. § 12 godkendelsen omfattede tilladelse til opførelse af nye staldbygninger og ændring af produktionen på bedriften, Visgårdvej 3, 7400 Herning.

Ansøgningen vedrørte ændring af produktionen fra 245,77 dyreenheder svin til 249,97 dyreenheder svin med 1.003 stipladser til søer.

Omlægningen er dels sket i eksisterende stalde, der er blevet ombygget til formålet og dels i ny løbe- / drægtighedsstald og ny farestald. Desuden blev der etableret en ny gyllebeholder.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 3 km NØ for Vildbjerg, ca. 2,8 km SSØ for Aulum og ca. 1,9 km NV for Sinding, der er de nærmeste byzoner i området. Nærmeste samlede bebyggelse er Ljørring, der ligger ca. 1.650 meter NNV for ejendommen.

Tillægsgodkendelse

Med denne tillægsgodkendelse ændres virkemiddel for kravet om ammoniakreduktion, således at gylletankene overdækkes i stedet for at etablere køling af gyllen i drægtighedsstald.

Ejendommens dyrehold forbliver uændret. Pga. ændringer i beregningen af DE svarer 955 årssøer, 800 smågrise (7,2-30 kg) og 795 slagtesvin (30-102 kg) i dag til 246,20 DE. Det maksimalt tilladte antal stipladser er 1.348.

BAT, Bedst Tilgængelige Teknik

TIL- OG FRAVALG

Indretningen af drægtighedsstald ændres således, at der ikke længere vil være køling af gyllen heri. Stalden er indrettet med løsgående søer på spaltegulv. Denne indretning svarer til det tidligere BAT-byggeblad, Gr.nr. 106.04-51, nuværende Teknologiblad vedrørende "Køling af gyllen i svinestalde", oprettet 19.05.2009.

Ændringen af staldindretningen vil således betyde, at indretningen ikke længere betragtes som BAT, idet ammoniakemissionen fra den valgte staldtype uden gyllekøling er 12 % mod Herning Kommunes BAT niveau på 10 %.

I stedet for at etablere gyllekøling overdækkes ejendommens tre gyllebeholdere med fast overdækning og der sker foderkorrektion ved soholdet.

Herved er ansøger i stand til at leve op til Herning Kommunes BAT niveau fastsat som en samlet ammoniakemission på 3.458,71 kg N/år.

Husdyrgødning

Årlig produktion af husdyrgødning med det nuværende dyrehold:

Der produceres årligt ca. 5.240 m³ gylle fra svin inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholder.

Gyllebeholder	Lager	opført	10 års beholderkontrol	Størrelse, m ³	Lagerandel, %	Fast overdækning
Gylletank nr. 1	1.1.10	1990	30/08-2000	960	16	Ja
Gylletank nr. 2	1.1.11	1993	19/08-2003	2.050	34	Ja
Gylletank nr. 3	1.1.12	2000	-	3.000	50	Ja
I alt				6.010	100	

Der er ikke monteret pumpe på gylletanke. Der foretages kun pumpning af gylle under opsyn. Gyllen pumpes fra fortank til gyllebeholder med en traditionel gyllepumpe.

Påfyldning af gyllevogne o.l. foregår på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Bilag 2: Forudsætninger for type 2 korrektioner

Følgende formler skal anvendes ved beregning af den aktuelle type 2 korrektion på ejendommen, Plantedirektoratet 2005/2006 for kvælstof og 2006/2007 for fosfor:

FORMLER FOR KVÆLSTOF

Type 2 korrektion for årssøer =

$$\frac{(((\text{FE pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))}{27,2} \Rightarrow \frac{(((1442 \times 142,1) / 6250) - 1,50 - (25 \times 7,2 \times 0,024))}{27,2} \Rightarrow$$

Type 2 korrektionsfaktor = 0,9914

I ansøgningen er dette opnået på følgende måde.

- 1442 FE per årssø
- 142,1 gram råprotein per FE
- 25 grise per årssø
- Fravænningsvægt på 7,2 kg

Standardforudsætninger for husdyrgødningsproduktion 2005/2006 til brug i formlerne hvis ikke andet er angivet find tal for 2006/2007 hvis det er fosforkorrektion.

Normerne for indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning angivet i tabel 4 er fastsat på grundlag af nedenstående forudsætninger om de enkelte husdyrarteres ydelsesniveau og foderforbrug.

Svin	Tilvækst kg	FE* pr. kg tilvækst	FE* pr. årssø	Råprotein g pr. FE	Fosfor g pr. FE	Afgangsvægt kg
1 årssø på stald 24,6 grise til 7,2 kg			1442	142,8	5,2	
1 årssø på friland 24,6 grise til 7,2 kg			1600	142,8	5,2	
1 smågris, 7,2 - 30 kg	22,8	2,03		164,8	5,5	
Slagtesvin, 1 stk. produceret	72	2,87		157,6	4,7	102

* Foderforbrug opgøres i FEsv for smågrise, slagtesvin og diegivende søer og i FEdr for drægtige søer. Det samlede foderforbrug for en årssø opgøres som summen af FEsv og FEdr